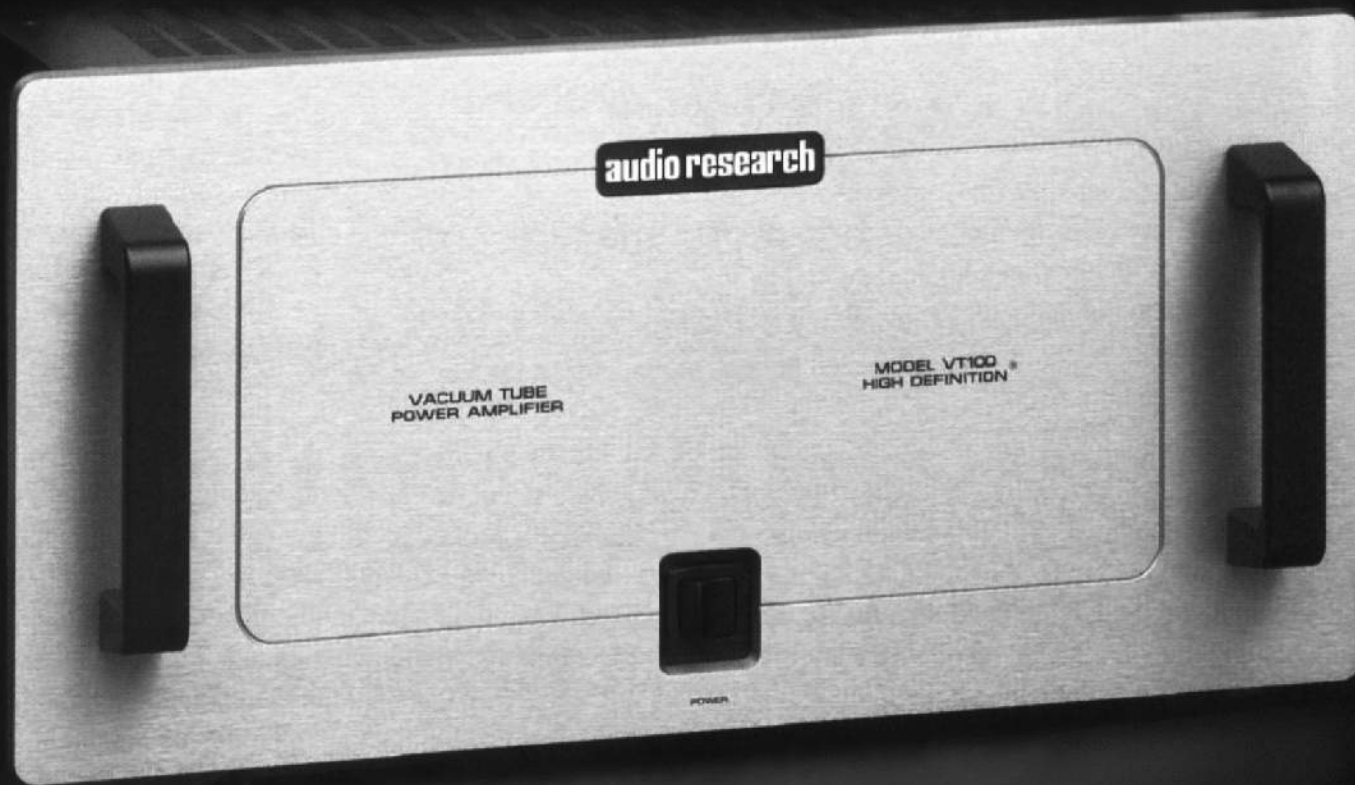

marko puš **AUDIO RESEARCH LS8 & VT100 COMBO**

U čitavom razdoblju preslušavanja pretpojačalo je radilo tiho, pouzdano a kvaliteta izrade i konstrukcionih elemenata su na tradicionalno visokoj razini. Svi ulazni i izlazni RCA priključci vrhunske su kvalitete, presvučeni zlatom i, dakako, dovoljno razmaknuti. S obzirom da je LS8 cijevni uređaj, gornja i donja ploha su perforirane, što pospješuje ventilaciju, ali omogućava i diskretnu vidljivost u unutrašnjost gdje svjetlucaju cijevi karakterističnim zlatnim sjajem. U pojačivačkoj sekciji su korištene četiri dvojne triode 6922/E88CC, dok su se u napajajućoj sekciji konstruktori odlučili za tranzistore. Impresivna je i paleta korištenih otpornika i kondenzatora jer je prisutan čitav niz proizvoda poznatih i cijjenjenih imena poput RelCapa, WonderCapa, InfinyCapa i Wime.

Utisci mog dugotrajnog druženja s modelom LS7 - pretkom ovog pretpojačala, kao i njegovim većim i dvostruko skupljim bratom LS15, još su uvijek vrlo svježi, stoga sam bio nemalo iznenađen zbog količine i prirode promjena i poboljšanja. Vrlo teško bi se moglo naći zvučno područje gdje u usporedbi s modelom LS7 nije bilo napretka u reprodukciji. Još i više! Mislim da po nekim elementima (najočitiji su transparentnost rezolucija i neutralnost) premašuje čak model LS15! Čini se da je povratkom ka čistim cijevnim proizvodima Audio Research ponovno "pronašao" put do glazbe.

Zvuk kroz čitav frekvencijski spektar karakterizira visoki stupanj čistoće, no bez naglašenije karakteristične AR-ove kliničke analitičnosti i "neutralnosti". Ta "neutralnost" zvuka mač je sa dvije oštrice i često se opisuje kao nekakva opća "sivost" zvuka. To "sivilo" je kod LS8 znatno smanjeno u odnosu na prethodne modele, no to se odrazilo i na nešto manju "točnost" zvučanja instrumenata u spektru srednjih i donjih srednjih tonova, odnosno u nešto manjoj gustoći njihovih timbarskih struktura. Gudala se čuju mekano, ugodno i

definirano i nešto manje "drveno", dok su violončela i kontrabasi imali nešto manje "tijela" i definicije. Vokali su jasni i čisti, s kontroliranim sibilantima, ali nešto manje "humani". Puhači su se čuli prezentno i "resko", ali i nešto manje "limeno". Npr. trube na CD-u S. Rahmanjinova "Simfonijski plesovi" (Analogue Productions APCD 006). To je i jedina slaba točka ovoga pretpojačala, koja je toliko mala da se može načuti samo u kontekstu vrhunskih sistema.

Mislim da su najznačajnije kvalitete tog pretpojačala transparentnost i rezolucija, koje su nevjerojatno visokog nivoa. U ovom cjenovnom razredu još nisam čuo ništa bolje! Instrumenti i vokali su predstavljeni iznimno zorno, prisutno i jasno i, kao što je već opisano, svaki s odgovarajućom količinom zraka oko sebe. Sve opisano imalo je očekivane učinke na dimenziju glazbenog prostora i prenošenje atmosfere glazbenog događaja. Ukupno gledano, glazbena pozornica ponešto je izbačena naprijed, kao kad bi sjedili u nekom od prednjih redova u dvorani, i zbog toga se činilo kao da su instrumenti prisutniji i bliži slušatelju. Odnosi u prostoru u smislu dimenzija bili su nevjerojatni, i po dubini i po širini. Suvišno je naglasiti da su zidovi moje sobe nestali, a njihovo mjesto je preuzeo zvučni otisak dvorane u kojoj je glazbeno djelo snimljeno.

Instrumenti basovskog područja zvučali su vrlo definirano i čvrsto, što je iznimno dostignuće za cijevni uređaj. Svaka nota ili udarac čuo se jasno i čisto, a jedina primjedba je glede nešto manje izražene dubine, što uređaj nadoknađuje iznimnom kontrolom. Dinamika instrumentalnih prijelaza vrlo dobro je očuvana i izražena a "aktivnost" pojedinih instrumenata bila je čitavo vrijeme prepoznatljiva, odlučna i uzbudljiva. Takva dramatičnost reprodukcije omogućila je vrlo intenzivan i neposredan doživljaj glazbenih djela s jakim osjećajem tjesnijeg dodira s izvođačem.

VT 100 je prvo pojačalo snage koje su konstruirali stručnjaci Audio Researcha nakon predstavljanja njihovog ponajboljeg modela Reference 600. VT 100 djeluje u *push-pull* konfiguraciji i AB-razredu, a na izlazu ima četiri Svetlanine cijevi s oznakom 6550C, koje omogućuju 100 W po kanalu. Ulazni kanal i napajanje “obrađuju” četiri dvostruke triode po kanalu, koje nose oznaku 6922. Prema tome, radi se o potpuno cijevnom uređaju, za razliku od nekadašnjih modela pojačala snage iz serije Classic i VT koji su bili hibridno ustrojani. Električnu energiju dočekuje na ulazu masivni transformator i kondenzator visokog energetske kapaciteta od 270 džula, a sve ostalo za lijevi i desni kanal potpuno je razdvojeno. Dakle, riječ je o *dual-mono* zamisli koju, dakako, resi i odlična separacija kanala.

Zaštitni dio logotipa poduzeća Audio Research jeste i natpis High Definition, koji zbog visoke kvalitete tog zvukovnog segmenta u potpunosti opravdava svoje mjesto na prednjoj strani. Bliski srodnik “definicije” jeste rezolucija, a i ona je doista bila na visokom nivou a to je rezultiralo nevjerovatno učinkovitim identificiranjem pojedinačnih instrumenata u skupini. Kod prostorne projekcije mogli su se zahvaljujući tome jednako tako zamijetiti pozitivni pomaci. Glazbena pozornica bila je u svim dimenzijama nevjerovatna, što možda i nije toliko bitno. Daleko važnije je izrazito cjelovito, homogeno i postojano prostiranje. Prostor je reproduciran s nevjerovatnom lakoćom i sigurnošću, kao da se radilo o nečemu samo po sebi razumljivom. Uistinu je teško riječima opisati takve osjećaje i iskustva, jer bi opisivanje pojedinačnih dimenzija moglo na kraju ispasti banalno. Zato želim naglasiti samo to da nikad ranije nisam u svojoj kući doživio da se prostor tako širio na sve strane.

Jedan od osnovnih elemenata uvjerljive reprodukcije svakako je sposobnost aparata da prati dinamički tok glazbe, njenu impulzivnost, koja se stalno mijenja, i tonove koji traju. VT 100 je u svim elementima reproduciranja dinamike - atak, unutarnja struktura i zamiranje dinamičkog udara, bio apsolutno sjajan posebice glede početnog udara, a možda uz tek mali nedostatak sveukupne sirove snage. Klavir je stoga naprosto djelovao nevjerovatno.

Budući da sam prvi puta ugostio cijevno pojačalo te klase, naročito me zanimalo što može učiniti s donjim registrima u usporedbi s tranzistorskim “mišićnim tkivom”. Sudeći po kvaliteti, odnosno po sposobnosti reproduciranja timbralnih karakteristika instrumenata nižih registara, VT 100 može s lakoćom parirati najboljim i najskupljim tranzistorskim modelima, a veliki dio tih uređaja može čak i nadmašiti. No, ukoliko od njega zahtijevamo ultimativnu postojanost, udarac i autoritet, njegova snaga ipak nije dovoljna za čistu pobjedu. Unatoč tomu, VT 100 najuvjerljivije reproducira područje basova od svih cijevnih pojačala koje sam do sada imao priliku slušati. Bilo je nadasve artikulirano, izvanredno jasno i čisto, a osobito me iznenadila zaprepašujuća mikrodinamika. Počeci i završeci pojedinačnih nota bili su trenutni kad je glazbeni materijal to zahtijevao, a kad je trebalo reproducirati odjek ili suptilno muziciranje, pojačalo je bilo savršeno vjerno.

Područje visokih tonova bilo je u prvom redu čudesno ČISTO, jasno i životno. Tonovi tog spektra imali su dosad nečujnu i vrlo artikuliranu jačinu, trajanje, intenzitet i odzvanjanje, no bez kliničke analitičnosti ili prominentne kristalnosti, koje u realnom glazbenom svijetu ne postoje. Činile su odzvanjale prirodnom prozračnošću, prepoznatljiva metalnost bila je prisutna baš kod

svakog udarca, a osobito u slučajevima kad je bila pobuđena metlicom. Triangli su djelovali prirodno i sjajno, bez upadljive svjetlosti, pretjerane zvonkosti, ili čak zrnatosti.

Ono što će sada uslijediti bilo bi primjerenije samom početku opisivanja zvuka, budući da će se svaki slušatelj kod uključivanja tog pojačala najprije suočiti s njegovim najosnovnijim i očitim osobinama. PRIRODNOST i TRANSPARENTNOST mogle bi biti prve ocjene, a tome bih dodao i MUZIKALNOST u smislu prenošenja glazbenog tkiva. VT 100 će vam s lakoćom izmamiti suze na oči, naravno, pod pretpostavkom primjerenog glazbenog materijala, kojemu nesumnjivo pripada i pjesma "They Dance Alone" (Sting, MFSL UDCD546). Slušajući tu pjesmu, s lakoćom sam zamijetio istinske osjećaje i duboku poruku, nesreću, tugu i radost, što je glavno svojstvo glazbe. Posljedica svega toga bio je gubitak osjećaja za vrijeme; satovi slušanja prolazili su mi kao minute, a umora i zasićenosti niotkuda. Nadam se da eventualni posjedovatelj tog pojačala ima ženu ili djevojku s velikim razumijevanjem, jer će u protivnom imati velikih poteškoća s obrazlaganjem činjenice zašto sada kod tih "bedastih" kutija provodi daleko više vremena no što ga je provodio do sada.

Za kraj sam ostavio još dvije zvukovne karakteristike, koje svakako valja spomenuti. Već spomenuta transparentnost je izvrsna i naprosto čarobno zavodljiva u kombinaciji s kvalitetnim elektrostatičkim zvučnicima, a ljudski glasovi bili su vrlo humani i bez parazitskih sibilanata, nazalnosti ili "dubokog grla". Glas Rebece Pidgeon djelovao je vrlo prezentno i ženstveno, iako je kod o-varijacija bio ponekad malčice rezonantan. U svakom slučaju VT 100 je vrlo lijepo prihvatio suptilne glasovne nijanse i karakteristike pojedinačnih izvođača, njihove pjevačke bravure i artikulaciju riječi. Sve mi je to najvidljivije prikazala

skladba "They All Laughed" s naprijed spomenutog CD-a Elle Fitzgerald i Louisa Armstronga, koju pjeva samo Armstrong, a koji mi je u ovom slučaju djelovao kao da je uskrsnuo od mrtvih. Na starim se snimkama očito kriju mnogovrsne kvalitete, zato ih valja slušati na kvalitetnim audiouređajima i nema bojazni da će ikada ostati zaboravljene ili posve suvišne.

ZAKLJUČAK

Kad bih kazao da je Audio Researchovo pretpojačalo LS8 dostojan nasljednik modela LS7, to bi svakako bilo podcjenjivanje. Naime, radi se o potpuno novom uređaju koji svoje ishodište zapravo ima u Reference One i LS15 pretpojačalima. Njegove najveće prednosti su iznimna transparentnost, nevjerojatna rezolucija i čarobna projekcija glazbenog prostora gdje je postavio nove normative konkurentskim proizvodima. Istina je da su tako visoki standardi na spomenutim područjima možda postignuti na račun nekih "glazbenih" elemenata reprodukcije, gdje LS8, da ne bi bilo nesporednoga, iako postiže vrlo standard, ipak nije na nivou ponajboljih konkurentskih proizvoda.

Što se tiče VT100 pojačala prvi puta u životu silno sam poželio da neki uređaj ostane u mojoj slušaonici barem još neko vrijeme, ako ne i zauvijek, što, na žalost, zbog cijene nije bilo moguće. Stoga sam iskoristio svaku slobodnu minutu i uređaj je radio sve do trenutka kad sam ga morao isključiti i poslati natrag zastupniku.

Audio Research VT 100 je pojačalo visoke referentne kvalitete i drugo Audio Researchovo pojačalo koje mi se odista sviđjelo (prvo je bilo VT 60). Ne samo što me je naučilo nečemu novome već me duboko uvjerilo da cijevi ne moraju nužno donositi poteškoće već prvenstveno glazbeni užitak.